

1. स्वार्थ (स्व + अर्थ) m. 1) die eigene Sache, eine persönliche Angelegenheit, persönlicher Vortheil, das von Einem selbst verfolgte Ziel, das der Sache selbst zu Grunde liegende Ziel MAITRĀJ. 5, 1. °पण्डित MBh. 1, 5568. 3, 2175. fg. स्वार्थे प्रयतमाना R. 2, 39, 7. 23, 9. स्वार्थे भवान्प्रभुः R. GORR. 2, 50, 8. Kām. NITIS. 3, 30. SĀMĀHJAK. 56. Verz. d. Oxf. H. 231, a, 8. 16. NILAK. 63. 112. VIKR. 94. Spr. (II) 1310. 1460. 1709. 2032. 2401. 3379(pl). 3954. स्वार्थश्चेन्न मयास्य 4017. 4790, v. l. 4835. 5022. 5381. 5642. 6320. 7353. KATHĀS. 22, 206. 33, 30. 34, 195. HEM. JOGAÇ. 4, 53. RĀĀ-TAR. 3, 143. 5, 292. 6, 282. PRAB. 104, 18. DAÇAK. 66, 7. MĀRK. P. 76, 9. 10. 15. BRĀG. P. 6, 7, 35. 16, 63. 18, 24. 7, 5, 21. 7, 46. 55. 11, 28, 2. PAÑĀK. 4, 3, 46. Ind. St. 1, 15, 21. SARVADARÇANAS. 92, 1. 95, 5. 121, 1. 129, 18. Comm. zu AV. PRĀT. 1, 105. स्वार्थेन चेन्द्रियं (सकृत्) mit seinem Object VARĀH. BRĀH. S. 75, 3. स्वार्थे für sich: पाकक्रिया Spr. (II) 7441. स्वार्थम् dass.: प्रार्थना 4343. KAP. 2, 1. NILAK. 62. परान्देवयति KULL. zu M. 3, 159. am Ende eines adj. comp.: गतं nutzlos BRĀG. P. 1, 13, 24. अ° dass. 6, 10, 10. — 2) die eigene d. i. die ursprüngliche Bedeutung SĀH. D. 9, 8. 11, 2. H. a n. 2, 447. स्वार्थे णिच् so v. a. das Suffix des Causativum ohne Aenderung der Bedeutung Comm. zu TS. PRĀT. 2, 17. — Vgl. अज्ञकृत्°.

2. स्वार्थ (wie eben) adj. (f. अर्थ) der eigenen Person geltend, egoistisch: स्वार्था न मे काश्चित्प्रवृत्तयः KUMĀRAS. 6, 26. TARKAS. 31. SARVADARÇANAS. 120, 17. NILAK. 62. Davon ञ्ता f. nom. abstr. 63.

स्वार्थसाधक adj. seine eigene Sache fördernd Spr. (II) 3916. BRĀG. P. 10, 64, 18. 86, 4. dem eigenen Zwecke dienend NIR. 1, 15.

स्वार्थसाधन n. das Fördern der eigenen Sache Spr. (II) 230. RĀĀ-TAR. 3, 393.

स्वार्थिक (von 1. स्वार्थ 2) adj. die ursprüngliche Bedeutung bewahrend, pleonastisch: ein Suffix Schol. zu P. 3, 2, 21. 5, 3, 1. 4, 5.

स्वार्थोपसृष्ट s. WEBER, GJOT. 114.

स्वालनपा (6. सु + आ°) adj. leicht wahrzunehmen MBh. 5, 1825. स्वीयानामपि अलनपा नास्ति लनपा सम्यगवलोकनं यस्य सः । स्वीरपि उर्दर्श इत्यर्थः NILAK.

स्वालनपाय (von स्वालनपा) n. spezifische Unterschiedenheit M. 9, 19. KAP. 2, 30. SĀMĀHJAK. 29.

स्वालन्य (सु + आ°) adj. leicht wahrzunehmen, — zu erkennen HARIV. 6424.

स्वावमानन (स्व + अव°) n. Selbstverachtung, Verzweiflung an sich selbst, Kleinmuth H. 321. f. अा dass. SĀH. D. 170.

स्वावश्य (von स्ववश) n. Selbstbestimmung AIR. Br. 8, 17.

स्वावसु s. स्ववसु.

स्वावसु (6. सु + आ°, Padap. ohne Avagraha) adj. leicht anzusprechen: स्वावसुदेवस्यामृतं यदी गोः RV. 10, 12, 3. — Vgl. स्ववसु.

स्वावेश (6. सु + आ°) adj. (f. अर्थ) leicht zugänglich, möglich zu gehen NIR. 11, 46. RV. 7, 54, 1. 97, 7. 10, 63, 16. VS. 6, 2. 14, 3.

स्वाशित (6. सु + आ°) adj. wohl gesättigt RV. 10, 28, 1. R. ed. Bomb. 2, 84, 18 (आसिता fälschlich SCHL.).

स्वाशिर (6. सु + आ°) adj. gut gemischt (vgl. डुराशिर): स्वाशिरामर्कः N. verschiedener Sāman Ind. St. 3, 246, b. PAÑĀK. Br. 14, 11, 8. 9. ĀRAṆJAGĀNA Tüb. Hdschr.

स्वाशिषात्मन् (स्व-आशिषा [instr. von आशिस्] + आत्मन्) adj. nur für die eigenen Wünsche Sinn habend Spr. (II) 3511.

स्वाशिस् (6. सु + आ°) adj. schön lobpreisend RV. 10, 44, 5.

स्वाशु (6. सु + आशु) adj. sehr schnell AV. 19, 50, 2. 20, 128, 11.

स्वाश्रय (स्व + आ°) adj. das Selbst (in Rede Stehende) betreffend P. 3, 1, 87. Schol.

स्वास् (6. सु + 3. आस्) adj. einen schönen —, scharfen Mund habend: Agni RV. 10, 3, 4. schneidig: Beil 4, 6, 8.

स्वास्द् (6. सु + आ°) adj. glücklich besitzend AV. 16, 4, 2.

स्वास्द् zur Erklärung von स्वासस्य ÇAT. Br. 1, 3, 3, 11. 4, 11.

स्वासस्य (6. सु-3. आस + स्य) adj. 1) auf gutem Sitz sitzend RV. 10, 13, 2. TS. 3, 7, 7, 9. — 2) einen guten Sitz darbietend: वेदि VS. 2, 2. Streu 28, 21. ĀÇV. ÇA. 1, 4, 7. ÇAT. Br. 1, 3, 3, 11. KAUC. 2. 3. 137.

स्वासीन (6. सु + आ°) adj. bequem sitzend HARIV. 4440.

स्वास्तर (स्व + आ°) m. eine schöne Streu R. 2, 87, 20. fg. 94, 23. — Vgl. स्वस्तर.

स्वास्तीर्षा (6. सु + आ°) adj. gut gebettet, — überzogen: स्वस्तर ĀÇV. GRHJ. 2, 3, 7. शयन, शय्या, आसन HARIV. 5188. R. GORR. 2, 8, 7. 100, 33. SUÇR. 1, 69, 7. VARĀH. BRĀH. S. 60, 14. पान MBh. 3, 16911.

स्वास्थ्य (von स्वस्य) n. Wohlbefinden, Wohlbehagen (des Körpers oder der Seele) H. 308. 474. ÇABDAR. im ÇKDR. MBh. 13, 4077. R. GORR. 2, 16, 19. Kām. NITIS. 13, 44. RAGH. ed. Calc. 4, 14. ÇĀK. 58, 5. Spr. (II) 884 (Conj.). 3800. 4332. 6030. KATHĀS. 73, 388. MĀRK. P. 9, 22. 120, 18. SĀH. D. 99, 12. RĀĀ-TAR. 3, 411. °वर्तिपलम्भाय 7, 544. PRAB. 97, 17. Verz. d. Oxf. H. 93, b, N. PAÑĀK. 4, 3, 34. PAÑĀK. 183, 22. ed. ORN. 64, 16. नैति स्वास्थ्यम् HEM. JOGAÇ. 2, 70. अ° Unwohlsein KATHĀS. 17, 74. 37, 214. 63, 103. RĀĀ-TAR. 4, 31 (wir lesen प्रथितास्वास्थ्यम्).

स्वाकृत (स्व + आ°) adj. selbstgeprägt RĀĀ-TAR. 3, 103.

स्वाहा 1) indecl. ÇĀNT. 4, 12. Comm. gaṇa चादि zu P. 1, 4, 57. altes Wunschwort: glücklich, günstig; als Zuruf Heil! Segen! (vgl. das nachgebildete डुराहा) NAIGH. 1, 11. NIR. 8, 23. AK. 3, 5, 8 (देवकृविर्दाने). H. 1538. पिबेन्द्र स्वाहा RV. 2, 36, 1. स्वाहा देवा मोदयन्ताम् 3, 4, 11. 7, 59, 6. 3, 32, 15. 35, 1. 50, 1. यथा वः स्वाहामये दक्षिणम् 7, 3, 7. 8, 5, 5. 34, 10. 52, 5. AV. 7, 82, 2. VS. 4, 6. इमं देव यज्ञं स्वाहा वारि धाः 8, 21. स्वाहा धर्मा अय्येतु देवान् 61. स्वाहान्ये स्वधयान्ये मरिचि so v. a. an dem mit स्वाहा Geopferten RV. 10, 14, 3. — MĀRK. P. 95, 5. BRĀG. P. 2, 7, 38. mit dat. P. 2, 3, 16. VOP. 5, 16. स्वाहामये RV. 5, 3, 11. AV. 3, 26, 1. 6, 10, 1. तेष्यो नमस्तेभ्यः स्वाहा 8, 1, 14. 8, 24. VS. 2, 2. 6, 11. KĀTJ. ÇA. 4, 14, 23. 9, 8, 16. 25, 7, 38. KAUC. 5. 45. ĀÇV. GRHJ. 1, 10, 13. 2, 1, 4. 9. NĀS. TĀP. UP. in Ind. St. 9, 91. BRĀG. P. 6, 19, 8. Schliesst Anrufungen wie Amen AV. 2, 16, 1. 4, 38, 7. 6, 48, 1. 14, 2, 52. 19, 52, 5. VS. 2, 9. 3, 45. KĀTJ. ÇA. 2, 2, 23. 3, 6, 12. अौ स्वाहा BRĀG. P. 5, 18, 8. Verz. d. Oxf. H. 97, b, 1. nebst Note. स्वाहावसानसमये VARĀH. BRĀH. S. 43, 32. Mit कर (gaṇa ऊर्पादि zu P. 1, 4, 61) den Ruf स्वाहा aussprechen über (acc.): क्वयम् RV. 1, 142, 12. क्वीषि 10, 2, 2. ÇAT. Br. 3, 8, 2, 9. अरुहः स्वाहा कुर्यात् 11, 5, 2. °कारम् absol. 9, 5, 1, 44. अस्वाहाकृत्य KĀTJ. ÇA. 25, 10, 16. partic. स्वाहाकृत durch स्वाहा den Göttern geweiht, mit स्वाहा dargebracht: क्वय RV. 2, 3, 11. 1, 110, 1. 142, 13. 8, 35, 24. क्विसु 10, 110,